Hincz Gyula „Önarckép” című festményének restaurálási dokumentációja

A festmény adatai:

Szerző: Hincz Gyula
A mű címe: Önarckép
Mérete: 112x70cm
Technikája: olajfestmény
Hordozója: vászon
ltsz.: 2011.66.1
Őrzési helye: Váci Értéktár

Átvételi állapot:

Az Önarckép lendületes, expresszív modorban festett alkotás, a művész a festéket hol ecsettel, hol festőkéssel hordta fel, több helyen belekarcolt a képbe.
A festékréteg vastagsága nagyon változó: a kép középső területein vastagabb, itt már nem is látszik a vászon faktúrája, a szélek felé vékonyabb. A festés egyenetlensége, a laza feszítés miatt a vászon a középrész felől a sarkok irányába sugarasan meghullámosodott. (kép 1.)

A kép egy korábbi festményt takar el. A homlokon és a kalapon kipergett nagyobb festékszigetek helyén az alsó, színes festmény foltjai láthatóvá váltak (kép 3-5.).
A vastagon festett területeken a festékréteg nem tudta követni a vászon mozgását, vízszintes irányban eltöredezett. Az arcon a legjellegzetesebb a károsodásnak ez a fajtája. A repedezések a kép esztétikai megjelenését rontották, széleik mentén a vászon meghúzódott, deformálódott. (kép 1, 5, 9.)
A festőkéssel felhordott területeken az éles festékperemek helyenként kitöredeztek. (kép 6.) A festmény bal oldalán, a háttérrészen függőleges irányú karcolás volt látható. (kép 10.)

A hordozó húzószélei a kép alsó és felső részén a szükségesnél hosszabbak, tárolás során meggyűrődtek, felpöndörödtek. A jobb felső saroknál a húzószél behajlott a vászon alá, ezért feladatát nem tudta ellátni (kép 7.). A festmény alsó és felső szélén a festett rész is ráhajlott a vakkeret szélére. (kép 8.)

A festményen szignó nem látható. A vakkeret a hátoldalán, a felső lécen folyó írással, tollal készült feljegyzés olvasható: Önarckép Erdélyi sorozat - 940/42(?) (kép 11.)

Restaurálás menete:

Feltárás, tisztítás: A festett oldalról a szennyeződés eltávolítása brüsszeli keverékkel történt. (kép 12.) A festmény felületén összességében sok szennyeződés nem volt, viszont a festékréteg tompulása miatt a kép kontrasztosságát elvesztette, a sötét területek tompák, a világosak szürkés árnyalatúak lettek. A vakkeretről való lefejtést követően a hátoldal portalanítása következett.

A vászon deformálódásának kiegyengetése vasalással, nedvesítéssel, préseléssel történt. Az erőteljes, párhuzamos repedezések zavaró hatása ezzel jelentősen csökkent.

Konzerválás: A vastag festékréteg több helyen megrepedt, meglazult és le is pergett. A laza területeket és a kipergések környékét a további károsodás elkerülése érdekében helyileg, ecsettel, akrildiszperziós anyaggal konzerváltam (Lascaux 4176).

A festmény jobb és baloldalt új húzószéleket kapott, annak érdekében, hogy egyenletesen feszíthető legyen. A lenvászon húzószélt Planatol és Metylan 1:1 arányú keverékével ragasztottam a felületre, így szükség esetén a későbbiekben is visszabontható.

A festmény új vakkeretet kapott (magassága az előzőhöz képest 2cm-el nagyobb, 110 helyett 112x70 cm), hogy a vakkeretre visszahajló felső és alsó szélek is láthatóvá váljanak.

Tömítés: A festékhiányokat enyvet, krétát és hármas keveréket tartalmazó masszával tömítettem, ügyelve a festett felület jellegére, plasztikájának kialakítására. A nagyobb hiányok pótlásánál a keverékbe kis mennyiségben (~10%) Palma Fa Vízálló faragasztó is került.

Lakkozás, esztétikai helyreállítás: A festményt lakkbenzinben oldott dammárgyantával lakkoztam, majd csökkentett olajtartalmú olajfestékkel retusáltam.

A végső lakkréteg anyaga Lefranc fényes akril lakk spray.

2012. március 28.

Zsiros Ágnes festőrestaurátor művész
Magyar Restaurátor Egyesület
(névjegyzékszám.: F1-398)

1., 2. A festmény átvételkor – a festett oldal és hátoldal.

3. A kalap felső részén a festékréteg nagy területen kipergett,
alatta egy másik festmény sárga rétege látható.

4. A homlok kipergései látni engedik az alatta levő festékréteget.

5. A szem sérülései. A festék gyengén kötődik az alatta levő rétegekhez, több helyen kipergett.

6. Vastagon, festőkéssel felhordott festék a jobb kéz mellett.

7. A festmény jobb felső részén a húzószél a kép alá is behajlott. 8. (jobbra, fent) A festmény fent és lent 1-1 cm-t folytatódik, ezeket a részeket a vakkeretre ráhajtották.

9. A vastag festékréteg vízszintes irányú, párhuzamos repedései.
10. (jobbra) Függőleges sérülés a kép hátterében, a bal oldalon.

11. A vakkeret felső lécének felirata

12. Feltáróablak a bal kézen.

13-16. Az arc átvételkor, normál fényben és súrlófényben - tömített állapotban és helyreállítás után.

17-19. A kalap átvételkor, tömített állapotban és restaurálás után.

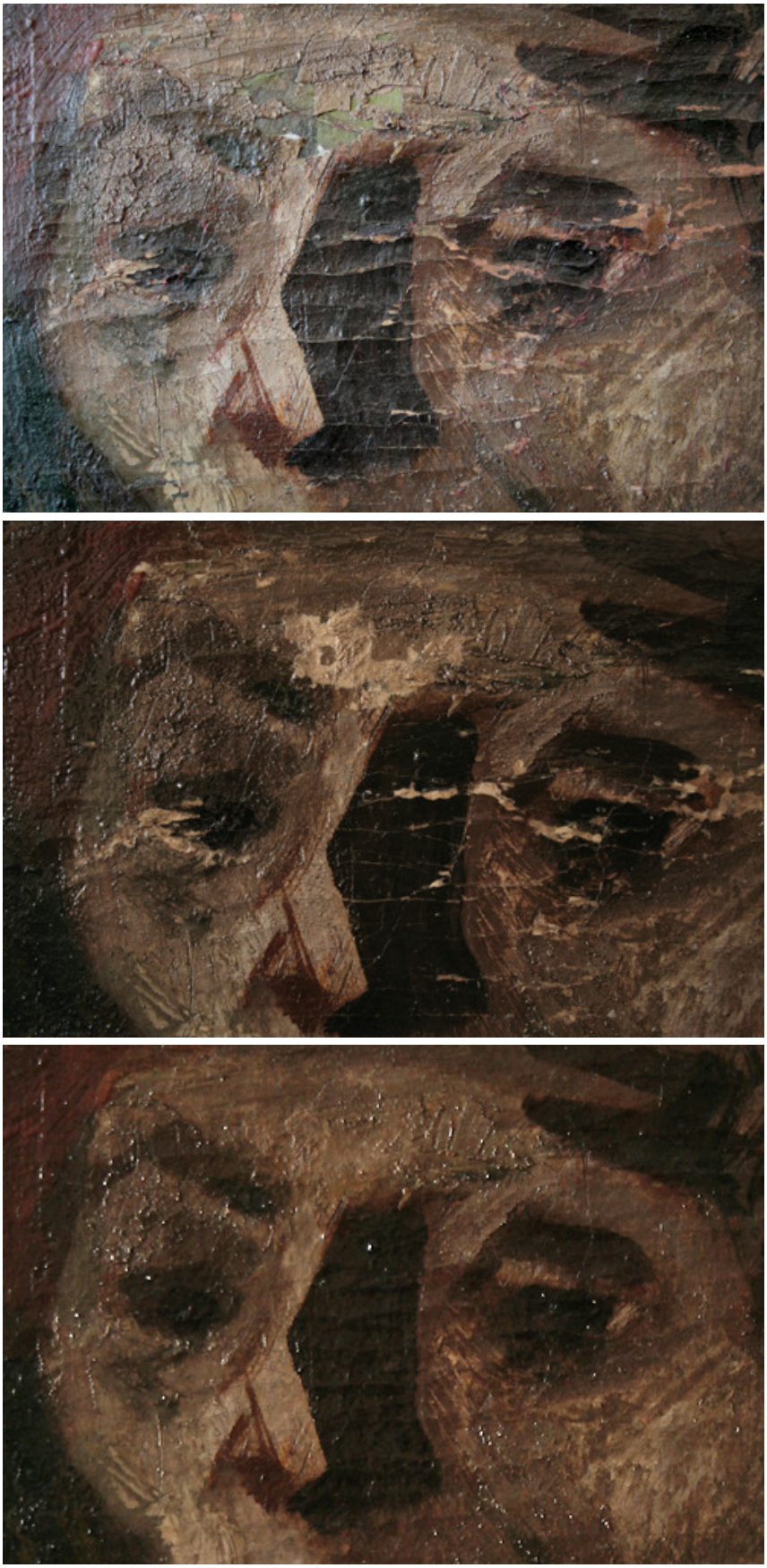

20-22. A homlok és a szemek átvételkor, tömített állapotban és restaurálás után.

23. A festmény restaurált állapotban.